

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Інститут міжнародних відносин

МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

*ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ГЕОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ГЛОБАЛЬНИЙ ВИМІРИ*

5 Листопада 2015 року, м. Київ

КИЇВ-2015

ІНВЕСТИЦІЙНА ВАРТІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ ІНДИКАТОР ДОЦІЛЬНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ

Котиш О.М.,

кандидат економічних наук, доцент,

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Забезпечення конкурентоспроможної економіки України в рамках процесів глобалізації світового господарства потребує значних інвестиційних ресурсів, що сприятимуть подальшому розвитку стратегічних галузей національної економіки на світовому ринку. Враховуючи реалії сьогодення, в Україні не запропоновано єдиного наукового механізму інвестування об'єктів, які здійснюють господарську діяльність на території України (підприємств). Враховуючи вищевикладене метою даного дослідження є наукове обґрунтування застосування у якості економічного індикатора доцільності інвестування підприємства його інвестиційна вартість (далі – ІВП). Так, на думку Т. Коупленда, Т. Колера та Д. Мурріна, «вартість – краща міра результатів діяльності, тому що її оцінка вимагає повної інформації щодо особливостей діяльності підприємства» [1].

Використання вартісного підходу у господарській діяльності підприємства є надзвичайно актуальним, його розробкою займається велика кількість як зарубіжних, так і вітчизняних науковців. Серед іноземних авторів можна виділити праці таких вчених-економістів, як Т. Коупленд, Т. Колер, Д. Муррін, Д. Бішоп, Е. Брукінг, І. Валдайцев, М. Десмонд Гленн, А. Грязнова. Серед вітчизняних науковців значний внесок у вивченні даної проблеми зробили такі науковці як: В. Галасюк, П. Круш, Т. Момот, В. Хаустова. Публікації на дану тему мають переважно прикладний характер, а результати окремих теоретичних досліджень суперечливі. Отже, для досягнення поставленої мети необхідно перш за все провести діалектичний аналіз видів вартостей, передбачених законодавством України.

Аналіз наукової літератури [1-8] дозволив авторові з'ясувати, що для обґрунтування доцільності будь-якої економічної діяльності на основі використання вартісного підходу в основному розраховується його ринкова вартість. Так, в Національному стандарті [2] передбачено, що основним видом вартості є ринкова під якою розуміється вартість, за яку можливе відчуження об'єкта оцінки на ринку подібного майна на дату оцінки за угодою, укладеною між покупцем та продавцем, після проведення відповідного маркетингу за умови, що кожна із сторін діяла із знанням справи, розсудливо і без примусу. Дане визначення є загальним та не

конкретизую економічну сутність та мету ринкової вартості, а розглядає її з позиції правових аспектів. Такої думки дотримується Терещенко О. О. [3] та визначає її як ймовірну суму грошей, за яку можливі купівля-продаж об'єкта оцінки на ринку. В роботі Єфремової Л. В. [4] під ринковою вартістю підприємства розуміється його найбільш ймовірна ціна, за якої воно може бути продане на дату оцінки на відкритому конкурентному ринку при наявності всіх ознак чесної угоди і при відсутності нетипових умов фінансування з урахуванням того, що термін реалізації об'єкта є розумно довгим. Таким чином проведений аналіз теоретичних підходів до визначення поняття «ринкова вартість» дозволив виявити можливі сфери використання, а саме: купівля-продаж підприємства, його управління, злиття та поглинання, визначення стратегічних напрямів розвитку; прийняття оперативних управлінських рішень.

Однак, для цілей економічного обґрунтування капіталовкладень, база оцінки відповідає інвестиційній вартості підприємства. Обґрунтування необхідності оцінки ІВП для визначення доцільності інвестування вимагає детальнішого вивчення і аналізу існуючих в економічній літературі підходів до визначення сутності поняття «інвестиційна вартість підприємства».

Так, автори А. Грязнова [5], М. Федотова [5], Є. Колбачов [6] Г. Сичова [6], розглядають ІВП із позиції прибутковості підприємства, при цьому не враховуються понесені витрати в минулому, тобто ті активи, які дозволяють генерувати прибуток. В. Єсіпова [7] ІВП визначає як специфічну вартість майбутніх капіталовкладень інвестора, при цьому не враховують особливості самого об'єкта господарювання. В. Павловець розглядає ІВП із позиції балансового підходу, що не зовсім коректно для прибуткових підприємств, так як не враховує здатність об'єкта генерувати прибуток в майбутньому. С. Валдайцев визначає ІВП із позиції інвестування, при цьому не уточнюються суб'єкти даного процесу [8].

На основі проведеного аналізу підходів щодо визначення ІВП можна стверджувати, що ІВП є категорією суб'єктивною, тобто враховує тільки вимоги та інтереси одного учасника інвестиційного процесу, а саме інвестора, при цьому цілі та умови підприємства-реципієнта не враховуються. Зважаючи на вищевикладене, інвестиційну вартість підприємства слід розглядати з одного боку як категорію суб'єктивну, яка визначається на основі уявлень конкретного інвестора про цінність даного об'єкта на певну дату в умовах конкретного ринку, а з іншого – як категорію об'єктивну, яка розраховується на основі внутрішніх факторів її формування, тобто є тим мінімальним рівнем вартості, який дозволяє у випадку несприятливих умов повернути витрачені кошти інвестору та покрити інвестиційні ризики реципієнта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коупленд Т. Стоимость компаний: оценка и управление / Т. Коупленд, Д. Муррин. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2000. – 576 с.
2. Постанова КМУ від 10.09.2007 р. №1440 Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна та майнових прав».
3. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003.
4. Єфремова Л. В. Особливості використання методичних підходів з оцінки при визначенні ринкової вартості підприємства / Л. В. Єфремова, Н. М. Алейнікова // Бізнес Інформ. – 2013. – № 6. – С. 284-288.
5. Грязнова А.Г. Оценка бизнеса / А.Г. Грязнова, М.А. Федотова. – М.: «Финансы и статистика», 1998. – 512 с.
6. Сычева Г.И. Оценка стоимости предприятия (бизнеса) / Г.И. Сычева, Е.Б. Колбачев, В.А. Сычев // Серия “Учебники и учебные пособия”. – Ростов н/Д : “Феникс”, 2003. – 384 с.
7. Есипова В. Оценка бизнеса: научное пособие / В. Есипова, Г. Маховикова, В. Терехова. – М.: Питер – 2003. – 416 с.
8. Валдайцев С.В. Оценка бизнеса и инновации / С.В. Валдайцев. – М.: Информационно-издательский дом «Филинь», 1997. – 336 с.